

A' ROMAITSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 23. Oktoberben 1792.

Egy Posta ló az Elyséumból.

Be boldog Ország ez az *Elyséum!* — Itt csak egyedül az öreg *Káron* a' Posta-mester — minden lova egy evező lapát, mellyet kezébe vévén, mihelyt az utazó lelkekkel a' *Stixen* által evett, azonnal meg-szűnt még csak neve is a' *Postilionnak*. Ezen szép kies mezőkön nekünk a' felső világból ide le érkezhettek Posta lovaknak is olly tellyes nyugodalmunk vagyon, mellyet a' felső világon soha nem láttunk, nem hallottunk 's még csak nem is álmodtunk rólla — még csak hire fintsen a' mi törünket a' felső világon hasogató korbátsnak. De halhatok kedves Elyséumi-béli vólt felső világi Posta ló barátim! — ide való szerentsés meg-érkezé-

S S S S

semet,

semet, és azt a' megelőzött nyomoruságos útamat akarom néktek elő beszélni. — Én Októbernek 4-dikén 12 órakor indúltam vala ki Bétsből negyed magammal, egy nagy meg terhelt kótsi elejébe fogva, egy oly társommal fogtanak vala hámba előre, kinek csak egy szeme vala. — A' rúdós is *Pápaszemen* nézett az edgyik; de a' kótsijában lévő utazó csak erőss tsontos vóltunkat névén, ezen hibánkat csak nem az utolsó *Státion* lajdíván, midőn a' kótsisnak szemére hányta volna, azt felelé: egy jó kótsis alatt 4 jó erőss lónak mindég bé szolgál 3 szera — 's az ólison nagy terhét hordozó lovak mindég vakok szoktanak lenni.

Egy napi és egy más éjjeli elsőzések után meg érkezünk 4 napok alatt Budára. El irtoznának, ha láttatok volna Bétsből fogva Budáig azokat a' káros nyemöket, mellyeket a' múlt hónapban a' menykö okozott vala itt szerte széllyel.

BCU Beregh Vármegyében Sept. 7-dikén hajnal előtt nagy szél, ifzonyú villámlás, és tsattogó égi háború vólt, hullottak a' rettentő tüzes menykövek, mellyek által Bereghben két búzával rakott tsarök meg-égetettek, a' mezőkben is sok széna bogjákat meg-égetett. Szabolts V. megyében *Baktán* egy terhes Afzfonyt az Elyséum mezejére küldött. — *Mária Pótson* is egy Kortsmát földig égetett, a' hol egy kereskedőnek portékája is hamuvá tétetett; magát a' kortsmárost is meg-sétette, kinek éleie mivel kéttsegésnek láttatott, talám már meg is hólt. Vasárap virradóra ismét rettentő villámlások, menydörgések, és menykö hullások valának, de kár nélkül. Beregh V. megyében a' Farkasok már ekkor erőssen folytatták a' barmok mészárlását. *Budán* már a' szüretnek vége vala ekkor. A' buza, zab és széna olly óltsó és bőv, mint a' *Kanahá* földén; de a' must és bor a' sovány szüret miatt minden felé olly drága, hogy N. Körös tállyékán is egy akó mustért 4 r. forintokat kívánnak. — 9-dikben indultunk vala ki Budáról olly véggel, hogy

hogy 3 napok alatt Debretzenbe szaladjunk, 's mi leve belölle? Bétstől fogva Budáig mind fel-töltött úton jöttünk; itt pedig már hasig érő sárnak kellett fogunk. A' 2 hetekig tartott esőzés megint éjjeli nappali eső hullásra válván, egy nap *Pilisig*, más nap *Abonyig*, harmad napján pedig *Török Sz. Miklósig* a' tengellyen fellyül érő sárban és vízben kéntelenítettém vala a' kocsit vonni. *Szolnokon* és az egész *Tisza* mellyékén még soholt sem vehetnek, sőt az esőzés miatt még annyira sem mehettek némelyek, hogy vetni való búzáat nyomtattathattanak volna. — A' *Szolnoki* Vendég fogadás istállójában a' *Tokajból* utazó lovak azt beszéltek, hogy itt a' szüret az idén Oktoberben fogna meg esni; noha máskor Novembernek elején szüreteltek. Mi az oka? a' fok esőzés miatt kezdett már rothadni a' szőlő, és az idén vége annak egész *Europában* híres *Tokajt* alszűzfűző bor tsinálásának. — Egy néhány zabbal terhelt hajók érkeztenek vala *Tokaj* környékéből éppen ebben az időben *Szolnokra*, 's már meg-örvendtettem vala, hogy nékem is fogna egy ozsonnyára való jutni belölle — de szomorúan kellett több társaimtól érteni, hogy ez a' F. Császár zabja, és takarítják alább az Elés-tárokba; mellynek okát senki sem tudá nékem mondani. — Ki-indulék nagy szomorúan *Szolnokból*; és midőn estvére *Török Sz. Miklósba* érkeztem volna, a' Város közepén dőlven belé a' sárba; egy néhány órák múlva a' Városnak minden Kutyái *parentálnak* vala fejem felett — és a' felső világ-béli bé vett szokás szerint nagy vendégséget tsapának toromon. — Hogy a' mezőkön és pusztákon mindenütt utak nincsenek tsinálva; azon nem tsudálkozom; de hogy egy Városnak az utzáin nyakig kellett a' veszedelmes sárban úszni, az a' Város Elölljáróinak teemes hibája.

Erdélyből Kolosvárról 11. Okt. — Ferentz napján nagy pompa és Bál volt a' Királyi Biztos Ur ő Exjánál. A' Város fő útzái is szépen ki-váltak világoztatva. 6 dik Okt. igen szép értelmű szókkal írott Levelébe kérte a' Kir. Biztos Ur ő Exja a' Rendeket: hogy minthogy már a' dolgoznak végsé felé járnak, és szüretre haza sietnek, adják tudtára ő Exjának, azt a' napot, a' mellyen el-fognak oltalani, hogy tudhassa mellyik nap az, a' mellyen a' jelen való Diétán szép rendel folyt dolgokról maga Relázióját ő Felségéhez megtehesse.

A' Zalathnai Inspectoratus Præfessó M. Confiliarius Müller Urnak hószias és hasznos szolgálataját az 8. Okt. ri ülésben Indigenátussal jutalmazták a' F. Státusok. Közönségség ítérett Siskely Lovas Hadnagy Brintsán Ur' Nemes Levelé-is.

*Szentpáli László maga Criminalis processusába Dilatiót kért a' Nemes Rendektől, kik is ítérgeli 9 órától fogva dél utáni 6 óráig folytatott vételkedésekben azt határozták, a' mit ma publicáltanak-is: hogy a' jövő Diétáig Dilatió adatik, de maga szabadon nem bocsátatik, hanem házat rendeltek számára, hol most előbb az Ország Postái, az után pedig a' Vármegyebéli egy Házi Nemeség fogja őrállni, a' Városra ugyan meg engedtetett ki menetele, de jó vigyázás alatt. — Így hát ezen bé-vádoltatott ember ügye a' jövő esztendőre halada, és addig 7 jó Kezeseket kell állitania két két száz forintig. Az Ország Rendei között még azon ülésben tanáltattak vagy öten, a' kik a' Lezelséget a' meg-irt summáig felveették. — Ezen vád alatt lévő személy, azon kívül, hogy közelről való Atyafi meg-öletésében részes, vagy talán fő ok lett volna, azzal is vádoltatik: hogy hamis levelet csinált; és hogy egy Haramia Társaságot állított volna fel, *Alinya-Kompánia* nevezet alatt.*

*Ugy értjük, hogy ő Felsége kegyelmesen tekintvén a' Státusok alázatos Repræsentációját, a' mellyben: Gróf *Bothlen* Pál Ur ő Exja Hivatalába további*

további lehető maradhatásáért esedeztek; úgy a' tisztelet Gróf Urnak sok eztenők alatt hiven és jól folytatott szolgálóját is, a' M. Kir. Tábla mellett való Praefisiséget továbbá is meg hagyta azon nagy érdemű Gróf Urnál; és már ezen dolog iránt, a' Fejédes Erdélyi Udvari Kantzellária által, a' szükséges Rendelések régen meg is tétettek a' Királyi Commissarius Gr. *Mitrovski* ő Exjához.

A' Nemes Székely Nemzet sérelmei, mellyeket mind maga azon Nemzet, mind pedig a' Tek. Státusok, még ezen Dieta alatt orvosoltatni kívántak, a' jövő Dietaig halasztattak ő Felségétől. — Lehetetlen is oly nagy dologban, mellyel nem csak a' Fejedelem, egész Erdély Ország; és abban főként a' magát sérelmesnek tartó Székely Nemzet jóva, hanem némelly szomszéd tartományok boldogsága is egybe kötve vagynak, oly hirtelen való lépéseket tenni. — Csak ugyan szerentsés a' N. Székely Nemzet mostani kegyelmes Fejedelmével, a' kinek rendeléséből a' Fels. Hadi Tanács, és F. Erdélyi Udvari Kantzellária fáradhatatlanul munkálódnak a' Limitanea Militia dolgai jó rendbe hozásokon, a' nagyon meg terhelteknek könnyebbitéseken, és az el lankattak meg nyugtatásán, segélje is az Isten azon nagy oltóp Urakat, hogy fáradozások 's nagy munkálok után kinek kinek a' maga illendő julsát, és törvényes szabadságát hathatos közben járasok által Felséges Urunktól kinyerhesék, és az ő Felsége dítad nevét ezen Kegyelem által is örökre maradandóvá tehessék.

Debrotzon Városában illyen ifzonyuság történt a' múlt 5 dtkben. — „Egy *Jobbágy* nevű embernek otthon maradnak északára 3 hajadon majd csak neveletlen léánkáik, és egy szomszéd barátjokkal kukuritzát (Tengerit) felytvén bé-mezsek hozzálok valami gonosz-tévdök, és rendre öltözni kezdik őket; mely meg esvén rakásra rakva hagyták őket a' szobában, és az ajtót rálok kötötték. Az után meg gyulytották, a' mint némellyek mondják, nem a'

a' házat, hanem az Udvaron lévő ólat. Az égésre lárma esvén, a' házba bé-rontottanak némeljek, és a' 3 testvéreket vérekbe heverve meghalva, a' 4-dik leánt pedig, fél-hóltan hurtzolták ki a' szobából. Az elsőket el-temették: az utolsó pedig a' közönség költségén igen nagy szorgalmatossággal gyógyittatik, és még életben vagyon. Némelly gyanusok fogságban vagynak, de a' valóságos gonosz-tévők még nem tudatnak. — Erről másszor bővebben és bizonyosabban.

Béts. — Az Udvari Kamara Præsese Gr. *Chotek*, kiről közelebbről írtuk vólt, hogy veress himlőben fekszik, a' mint haljuk gyógyul.

Tegnap előtt a' F. Udvarnál a' *Mária Theresia* Keresztes Rendjének innepe tzelebráltaték, mellynek alkalmatossággával Fels. Urunk ezen Rendnek 2 nagy Keresztes, 8 *Komendtor* vagy közép Keresztes, és 4 kistsiny Keresztes vitézeivel méltoztaték közönséges asztalnál meg-jelenni.

Az *Austriai és Pruszszus* fegyveres *Congressus*-ról senki sem kételkedik, hogy a' jövő télen *Luxemburgban* ne fogna bizonyoson tartattatni, mellyhez a' külömb-külob-féle Követek készittik-is már magokat. — — — — —

A' *Néapolisi* Korona Hertzeg jövendő-béli életpárjául el-jegyeztetett *Austriai* fő Hertzeg *Alszony Mária Klémentina* kevés napok múlva különös Udvar-tartást fog a' Fels. Udvartól magának nyerni.

Prágában a' felyebb való napokban valami kis zenebana forma támodott vala a' Zsidók miatt, de a' mellynek a' fő *Burggráf* Gróf *Rotenhaim* még elő füstjét szerentsésen ki-oltotta.

Oberstier Götz, mint Pruszsus Követ fiető lépésekkel *Konstántzinpoly* felé folytatja útját. —

Zemlinből azt írják, hogy a' régi *Belgrádi* lakos rébellisek, még mind birják *Belgrádnak* külső várofsait, és a' 'Sidó és Keresztény lakosokat halállal fenyegetik, ha nékiek segítségül nem fognak lenni, melly miatt már *Belgrádnak* külső várofsait sokan a' Keresztény lakosok közzül el hagyván, *Semlinbe* szaladtanak által. Megsajditván a' rébellisek azt, hogy a' *Serviai* Görög Püspök a' *Belgrádi* Basával edgyet értölög volna, és hogy a' *Serviai* Keresztényeket ellenek ingerelné, házára rohantanak, és életétől is bizonyoson meg fosztották volna, ha a' Papoknak egy részével előre *Semlinbe* által nem szaladott volna, a' hol még most is bátorságban vagyon. — Ezen zenebonák igen nagy akadályára vagynak itt a' kereskedésnek; mivel az út féleken lappangó tolvaj bándák miatt veszedelembe forog az útozók élete.

Egy uj Levél szerint *Genua* fel-adta magát a' Frantziáknak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Páris. — A' Külső Ministernek Okt. 1-ső napján a' Nemz. Convent előtt tett jelentése és a' táborból érkezett tudósítások szerint, Sept. 22-dikén egy Generál Adjutántot küldött *Dumurier* Hertzeg *Braunshajghoz*, ki által a' fogjoknak egymástól való költsönös ki tserélését vétette munkába. Ez nap sőt 21 dikben is már, a' fogjok ki tserélése végett a' Frantzia táborhoz által ment Pruszizus tisztiek, a' jó békelességnek helyre állításáról némelly jelentéseket tévé *Dumuriernak*, ő az egész dolgot a' Nemz. Conventnek sktor mindjárt tudtára adta, és az óltától fogva innen várta a' további rendelkezéseket, és a' fegyver nyugvásra való engedelmet. Sept. 24-dikére helyre állítatván a' fegyver nyugvás, attól fogva a' Frantzia és Pruszizus ellenséges

ges Generálisok egymást minden nap költsönösön látogatták, vendégelték, és úgy izolván egélfizzen bekélséges trakták kezdödiének.

Annak hire, hogy a' Királyi méltóság Sept. 21-dikén el-töröltetett, és Frantzia Ország *Respublikává* változott, a' táborhoz meg-érkeztvén, ez által a' fegyver-nyúgvásnak Sept. 23-dikán egyszeriben vége szakasztaték.

Ezen váratlan történetről a' Külső Minister a' *Conventben* jelentést tévén, így szollott a' többek között:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Azt is erősziti végezetre H.: *Braun-*sválg — így szoll a' Minister továbbá — hogy a' Prulz.

Pruszszus Király és a' Tsászfár nem akarják ugyan magokat a' Frantzia igazgatás-formájába belé elegyíteni, azt mindazonáltal telyességgel meg kívánják, hogy a' Királyi méltóság helyre állítsák, és a' Király tiszteltesék. A' melly dolognak végre hajtására H. Braunsvájg, valamint a' Frantzia népet, ugy a' Nemz. Conventet is hívja. „

Igy beszéllett a' Minister a' Nemzeti Conventben H. Braunsvájgnak azon Pátenséről, mellynek valóságos foglalatja ez: — „Midőn a' Pruszszus Király és Tsászfár a' magok akaratjoknak telyesítését réám bizták, fel se tették azokat az iszonyúságokat, mellyek Párisban a' Király és Királyi Familia fogóságban való tétettetése előtt történtenek, és a' mellyeknek még a' Frantziáknál kevesebbé pallározott népek között is alig tanálhatjuk példáját. Utcsisó és leg nagyobb vétke a' Frantzia nemzetnek, melly által a' két nagyobb ostorokat, u. m. a' háborut és a' törvénytelen életet magára vonta, az vala, hogy a' Királyt az által a' Constitutio által néki adatott foglalatosságoktól megfosztotta, a' melly Constitio az egészsz nemzet' egyetlen egy akaratjának igen nagy lármával hirteltetett lenni. Mind ezek az ostorok örökké valóvá tétetenek végezetre, a' magokat Nemzet Representánsainak nevezőknek azon első Dekretomok által, mellyel a' Királyi méltóság egészszen el-töröltetett. Ezen magokat Nemzet Representánsainak nevezők, a' kiknek tsak igen kevés számból, és azon kívül sok idegenekből álló Gyűlése, minden meg-visgálás és utánna való járás nélkül, tulajdonította magának azt a' just, hogy a' 14 *Sekulumok* alatt fenn állott Frantzia *Monarchiát* bé-töltő 14 ember-nemzettségek' (*Generatiók*) meg-egyező gondolatjának és akaratjának ellenek mondhasson. Ezen lépés, mellyen a' Frantzia Nemzetnek elienségei, ha fel-lehetne tenni, hogy tsak ugyan fenn fogna az állandóúl maradni, bizonyoson örvendenének, éppen ellenkező azzal a' fel-tétellel, melly mellől a'
[Tsászfá]

Tsászár és a' Prufszus Király tellyeséggel el nem fognak állani, u. m. hogy vagy a' Frantziák Királyának szabadságát, bátorságát, és méltóságát vizsgálják, vagy pedig, hogy azokon, a' kik ezen Királynak tovább is bántodást fognak okozni, érdemek szerint és igen szembe tünölög boszszút áljanak. „

„ Ehez képpest jelenti az Alól-irtt, mind községesen az egész Fr. Nemzetnek, mind pedig kinek különösen ezen Nemzet' Tagjai hozzául, hogy a' Fels. Tsászár, és Pruffzai Király, változhatatlanul meg maradnak ugyan azon fel-tételek mellett, hogy magokat Frantzia Országának belső igazgatásába nem avatják; de egyszersmind meg kívánják, hogy a' Frantzia Királyi Felség. egész Familiájával edgyütt, tüstént szabadságba helyhezteitessék azok által, a' kik által fogságban tartatik. Hasonlóképpen azt is akarják a' F. Tsászár, és Pruffz. Király, hogy a' Frantzia Orzági Királyi Hatalom, minden haladék nélkül vizsgál állittassék *XVI. Lajosban*, és az ő utánna Következendőkben; és hogy rendelések tétessenek, melyeknél fogva, ment lehesen ennekutánna a' Kir. Hatalom azon alatonittatásoktól, melyeknek ki vólt mostanság tétetve. — Ha meg nem felejtkezett még egészen a' Frantzia Nemzet, a' maga válóságos boldogságáról; és ha — szabad meg határozással bírván — nem akarja, hogy tovább is tartson egy olly nyomorúságos had, melly, annyi Tartományokat téfzen ki tárgyúl mind azon veszedelmeknek, a' melyeket okoznak, valahová mennek a' Seregek: — nints miért halassza, csak egy szempillantásig is abbéli maga ajánlását, hogy kész tellyesíteni azokat a' sietős kívánságokat, melyeket én, a' F. Tsászár, és Pruffz. Király' nevében közlök véle; és a' mellyre ha ellenkező választ adand: bizonyos lehet benne, hogy az említett Felségek, ujj, és az eddig valóknál még sokkal rettenetesebb veszélybe borítják ezen Országot, melly néha napján olly virágzó Ország vala. „

„ Az a' maga meg-határozása a' Frantzia Nemzetnek, mellyet ezen jelentésre fog tenni, fogja a' háborút vagy bé végezni, vagy pedig tovább is nyúlytani. Az utolsó által, u. m. a' Királyi méltóságoknak el-törlése által, minden Europai Fejedelmekkel eddig fenn állott költsönös barátságának útját bé fogja zárni, és az azokkal költsönös egy mástól való függést meg-akadályoztatja. Ha pedig ellenben ezen javaslásnak engedni fog, úgy ismét traktáshoz lehet kezdeni, és a' békelség helyre állíttathatik; ezt pedig, hogy az Országunk viszsza adhassák, bizonyoson a' Nemzet Helytartói is nem ok nélkül kívánhatják. — H. Braunsválg: Lüneburg. Sept 28-dikán Hansból a' fő tábori szállásról. „

Ezen jelentésére a' Braunsválgji Hertzegnok csak ennyi feleletet ada *Dumurier*, hogy ezt úgy nézi, mint a' fegyver nyúgvásnak fel bontását. Pruszszus Gen. Adjutánt *Manstein*, a' ki ezen jelentést *Dumuriernek* meg vitte, más napra is meg-hívta őtet a' tanácskerzésra, de *Dumurier* ebben többször meg nem jelent. A' traktálásnak ideje alatt pedig früntelen ujj-ujj Sergekkel szaporította a' maga táborát, úgy hogy a' fegyver-nyúgvásnak féibe szakadásakor, a' maga vallás-tétele szerint, 100-ezer emberekből álló tábor vala vele.

Oktobernek 2 dikán ismét egy más Levele olvastatott-fel *Dumuriernek* a' *Conventben*, mellynek e' vala summája: hogy a' Pruszszus és Aultriai Sergek nyomólnak vissza felé, 's hogy hadi kéztületeiket és bégársisjokat óltalmazhassák, egy nap 2 mértföldnél nagyobb útát nem téstuek; Gen. *Bournonville* mindenütt nyomokban vagyou, 2 napok alatt egy néhány százat tett közzüllök fogságra, és sok rakott szekereiket foglalta el. Ezen tudósításához ragasztott *Dumurier* némelly Leveleket-is, mellyek a' fegyver-nyúgvás alatt a' 2 tábor között költsönöztettenek. ;

Okt. 3-dikán hasonlóképpen a' tábori Generálisoktól bé-érkezett Leveleket terjesztette a' Minister a' *Convent* elejébe. — *Dumurier* ismét azt írta Sz. *Menehould*-ból, hogy az ellenség Okt. 1-ső napján este tökéletesen a' maga vizálza-vonásával foglalatokodott — hogy az el-fogattattak szüntelen nagy számmal kozattattanak bé — hogy ezeknek válás-tétele szerint, a' szükség és betegség az ellenség táborában nagyon uralkodott — hogy a' *Gránd-pré* és *Verdün*-béli tömlőtzők az ellenségnek betegjeivel tömve vóltanak — hogy a' *Lulün* és *Hyron*-béli tábor helyeken többen tanáltattanak 300 félig meggett bólt lovaknál — hogy az ellenséges táboroknak, az eleségtől ki puztittatott *Verdün* és *Longuy* vidékein való telelését gyanítani, és *Mozier*, *Sedan*'s *Montmedy* Városait töllök félteni, éppen nem lehetne.

A' Frantziák parantsolatot küldötte nek Gen. *Monteskiu*hoz *Savoyába*, hogy *Genevra* ülsön réá; de régye arról is bizonyosá egyszerűmind ezen *Respublikát*, hogy a' Frantziák ennek sem függetlenségét, sem ebben valakinek személjes bátorságát és tulajdonát bántani nem akarják, hanem tsak a' *Magistrátus* béli személjeknek meg büntettetését kívánják azért, hogy miért hívtak magokhoz a' Frantziák ellen a' *Bernai* és *Uri* nevezetü *Helvétus Kantonok*tól segítséget. Az is meg-parantsoltatott *Monteskiu*nek, hogy a' *Helvétus Katonákat Genevától* egészen üzze és szorítsa-el. — Az *Uri* és *Bernai Kantonok* azt kívánták Oktobr. 3-dikán a' *Nemz. Conventtől*, hogy a' *Báseli Püspökségből* a' *Frantzia katonáknak* ki-takarodását parantsoliameg, mellyre a' *N. Convent* semmit sem felelvén, egyéb dolgához látott. — Ugyan ezen ülésben tétetett jelentés az iránt-is, hogy a' *Touloni* kikötő-hellyből 9 első nagyságú *Linéás hajók* a' *Mediterraneum* tengerre ki-szállottanak. Továbbá: hogy noha *Lillében* Okt. 1-ső napján az ellenségnek tüze által már 200 házak egészen fel égettettek, 2000-en pedig nagyobb és kisebb mértékben megkárosítottanak, és noha a' szükség és nyomoruság

Lillén igen

igen nagy grádusra lépett, a' lakosok mindazáltal magokat fel nem adni telyefséggel meg határozták. — Jelentés érkezett azouban arról is, hogy ezen Északi Depártamentomában Frantzia Országának, egy 20-ezer fejkéből álló Frantzia tábor kézüül az ellenséggel szembe szállani.

Nicca (Nizza) Várofsának meg-vételéről így irnak *Genuából*. — „Okt. 1 ső napján egy 7 első nagyságu hajókból álló Frantzia hajós Sereg, Gen. *Trügü* vezérlése alatt *Nizza* mellett megjelentvén, a' Várat egy kevés ágyuzás után felkérte. A' Komendáns 24 órákat kívánt a' gondolkodásra, de Gen. *Trügü* csak 6-tot engedett néki, melly el telvén, magát mind a' ki kötő hely, mind a' város feladta, és a' Frantziák által el foglaltaték. — Frantzia Gen. *Anselme* is, a' ki a' száron indúlt *Piémont* ellen, emlékezik a' Nemzeti *Convent* előtt ezen erőss várnak meg-vételéről, melyben ő is magának tulajdonítja ennek meg-vételét. Már ez akár hogy esett, az egész dologban legroszszabb az, hogy a' Sárdinial Királynak ezen igen erőss tengeri kereskedő vára-is; melly közönségesen *Piémont* költségének szokott nevezeteni; már a' Frantziák kezében vagon. — A' Város őrizete itt az *Anselme* tudólitása szerint tsupá Helvétus katonákból állott; kik a' Város Komendánsával együtt hadi fogjokká tétettének. — „Én itt „ — így ír továbbá Gen. *Anselme* *Nizzából* — 100 ágyukat tanátlam. A' *Var* nevü víztől fogva *Nizza*ig az úton is sok ágyuk akadtanak kezembe, de a' mellyek mind bé-vóltak szegeztetve, de csak úgy, hogy könnyü volt által látni, melly siettséggel esett ezeknek bé-szegeztetése. Az ágyuk mellett hozzájuk tartozó töltések-is vóltanak. A' bé-szegeztetett ágyuk is könnyen haszonra fordittathatnak. Az itt feküdt ellenséget 8000 régulárisokra, 4 Regiment Helvétusokra, és 12 ezerből álló parait Sergekre számlálják. Én mind ezeknek üzésében foglalatoskodom: de ök a' közsziklás hegyeken hágtal.

tsálnak. Remétségem szerint hónap *Nizzában* és *Mont-Albánban*, hónap után *Villa Frankában* fogom a' szabadságnak fáját fel-állítani. Nem képezhetem az okát, miért hagyták olly nagy számu *Sergek* ezen szép dolgokat ilyen könnyen ide. *Anseime*. „ — (*Villa Franka* egy kitsiny de erős város és ki-kötő hely a' *Mediterraneumi* parton, melyet 2 erőségek u. m. *Mont-Albán* és *Sz. Ospi-tó* két felőlről őltalmaznak. Itt szoktanak volt eddig a' *Sárdiái Király Gályái* fekünni.)

A' *Spanyol Udvar* még mind téteti a' *Frantziák* ellen a' nagy készületeket. A' *Frantzia* könyvek' bé hozattatásának tilálmát ismét meg ujjíttatta azzal a' külömbséggel, hogy már most csak azokat a' *Frantzia* könyveket nem szabad bé vinni, melyek a' *Frantzia* *Revolúcióról* és az *ujj* *Constitúcióról* bé-állenek. Hasonló tilalom alá vettettek *Spanyol* *Országban* mind azok az *ujj* módi portékák; *pik-fisek*, *legyezők* és *pántlikák*, melyek a' *Frantzia* *ujjíttatásokat* leg kisebbnyire ábrázolják; de a' *Frantzia* *ujjságok* még máig sem tilalmaztatnak.

A' *Frantzia* *Sergek* mind ki-takarodtak ugyan *Speyerből*, de nem *Landauba*, hanem csak közelebb *Landauhoz*, és még most is a' *Püspök földin* fekszenek; — *Rastadtból* a' *Rénus* partjáról írják, hogy a' *Gyulay* *Régementből* 1500 an, a' *Tsálfár* *Dragonyosaiból* is 600 an ott útoztanak keresztül *Okt. 3. dikán* le-felé a' *Rénus* mellett. Más napra váratott a' *Schröder* *Régementje* és a' *Gyulaiénak* több része is; melly szerint igaz, hogy az *Eszterházy* *Serge* *Speyer* felé nyomul-le. — A' *Frantziák* a' *széna* *magazinumnak* egy részét el égették *Speyerben*; mivel azt nem győzték el-takarítani. A' *Rénuson* tanáltatott *hajókat* öszve rontották, és a' *vizen* le botsátották.

Az *Orosz* *Udvertól* 14 *hordó* *Rubelek* *mondats* nak *Lengyel* *Országban* meg érkezteknek lenni, melyek.

lyek, a' mint némelyek gondolják, az Orosz Seregek miatt kárt vallott lakosok között fognak elég-tételül ki-oztattatni. Egy közönséges Levélben erősítetik az-is, hogy az Orosz Császárt az Emigráns Frantzia Printzeknek 200 000 a' *Coalitiónak* pedig hadi költségül 400 000 Rubeleket küldötti legyen.

A' mi *Spreyerba* el-fogattatott katonáink *Landouból Strafsburgba*, innen pedig *Langres* nevű erős várba vitettek *Lothringiának* és *Cámpániának* szélére. Ezeknek száma mind együtt 2546, melyek között a' *Moguntziának* 1451-en, az *Auszriának* 700 's egy néhányan vagynak. A' többek fő Hertzeg *Josef* *Dragonysai* és egy néhányan más *Regement-béliek*.

Az Orosz Országban lévő *Auszriai* tartományoknak a' *Frantzia* ellenség ellen való fedezésére több *Seregek-is* vettének indulandó parantsolatot, melly között vagynak a' *Gen. Alvintzi* *Reg.*ből 2 *Bat. Casáról*, a' fő *H. Antaléból* 2 *Bat. Budáról*, a' *Nádasdijéből* 2 *Bat. Pestről*, a' *Mészáros Ulánussai* között 4 *Divisió*, mind öszve 10-ezer emberek — *Bétséből-is* 1 *Bat. ágyuzó Sereg.* — Mind ezen *Seregek* olyan módon vették a' parantsolatot, hogy még ezen hónapnak 27-dikén induljanak *Orosz Ország* felé.

Jegyzés. — A' *Szeged Várolsa* béli *Országos vásároknak* változásait még nem vettük, és ezért még eddig nem tehattük közönségessé.